

AKPATRE UDIA MBUBREYO YE GETHSEMANE
Matthew 26:17-46; John 13:1-17; 1 Nwed Corinth 11:23-30
OYQHỌ UKPEP-ŊKPỌ 62
Eke Mkpawara

IKỌ IBUOT: “Ke akpanikọ edi mfuhọ nnyin ke enye akada, edi ubiak nnyin ke enye okobiom” (Isaiah 53:4).

Usọrọ Nsaña-Mbe

Akpa usen usọrọ uyo eke leaven miduhe ke ekot Usọrọ Nsaña-mbe, usen emi mme Jew ekenamde ńkpọ nditi erifak emi ekefakde mme ete-ete mmọ esio ke ufin ke Egypt ke ńkpọ nte isua 1,500 emi ekebede. Nnyin imeti ite ema ewot eyen-erọń enyuń eyet iyip ke obubọk enyin-usuń mmọ ndinyaña mme akpan mmọ nsio ke mkpa ke okoneyo oro angel afai akasańade ebe ke Egypt. Ekekot eyen-erọń oro eyen-erọń uwa, ama onyuń akabare etie nte mbiet Jesus emi ekenyenede ndidi nnyuń nduọk Iyip Esie man efak nnyin. Kpa ke okoneyo emi ekewotde eyen-erọń uwa oro, nditọ Israel ema etońọ isañ mmọ ndika ke Isọń Eńwọńọ. Ke kpukpru isua, nditọ Israel ema esinin usọrọ emi; edi tońọ ke emi ka iso ufọn ikoduhe aba, koro idahaemi ata Eyen-Erọń Uwa, Jesus ke Idemesie, ekenyene ndikpa. “Koro emowot passover nnyin kpa Christ” (1 Nwed Corinth 5:7). Ke ema ekeduọk Iyip Esie, ufọn ikoduhe aba ndiduọk iyip mme erọń ke isua ke isua.

Jesus ama otim ekpeme kpukpru ini ndinin ofuri mbet ye mme edinam emi Abasi ọkọdọhọde ndimek ikọt Esie ete enim; ndien idahaemi nnyin imokut nte Enye anamde mbeńeidem ke abaña Usọrọ Nsaña-mbe. Mme ntim-idem efen ema edu ke esiode enye abańade eyen-erọń efep. Nnyin imokut ite ke ekedi akpa usen usọrọ uyo eke leaven miduhe. Oro ọkọwọrọ ete ke ini emi, uyo mmọ inyeneye ndisine leaven emi akpanamde enye ofut, edi enyene ndidi mbara-mbara ebiet mbebehe uyo nte cracker.

Leaven

Leaven edi mbiet idiọk-ńkpọ koro enye obude onyuń ọsọpde ndikọri me nditọt. Jesus eketiń abaña enye ke usuń ntem ke ini enye ọkọdọhọde ete, “Etiń-enyin ekpeme idem mbak leaven mme Pharisee ye mme Sadducee” (Matthew 16:6). Ke ntak emi mme Jew ema esio leaven efep ke uyo mmọ ke ndisana usen emi, enyuń ekut ete ke mmọ iyakke ndomo kiet ọsuhọ ke ufọk mmọ. Ema etim ekpọri kpukpru ituń; enyuń etim ekeń ekpat mmọ ndikut nte ke baba kiet isuhọke; ekekama saña-saña usan ke usọrọ emi man etim efiọk ete leaven iduhe ke esit. (Mme Pharisee ema etim ekpeme enyoń-enyoń ido emi, edi idighe ntre ke mmọ ekekpeme idiọk-ńkpọ emi odude ke esit mmọ).

Usọrọ Nsaña-mbe ekesidi ini idara koro eketi erikan emi mmọ ekekande mme asua mmọ; edi okoneyo emi ekedi eke mfuhọ koro Jesus ama ọnọ ntọt ete “Ini Mi ke ekpere.” Nte mmọ ekediade ńkpọ, Enye ama etiń ọnọ mbet Esie ete ke kiet ke otu mmọ duopeba eyetap Imọ. Ekedi ata ńkpọ mkpaidem ọnọ owo duopekiet emi mikọfiọk ńkpọ ibaña edinam oro: nte odu owo kiet emi ekenyenede ebuana ye Andinyaña nte owo duopeba oro, emi ekpekemede ndinam oruk ńkpọ oro? Mmọ ema efiọk ima ye mbọm Esie, ema ekut mme utom mfọn ye mbọm Esie. Ema ekọk owo udọńọ, enam akpa-mkpa eset, anam-idiọk ọwọrọ ke ufin. Ndien idahaemi Jesus ọdọhọ ete ke owo mmọ kiet ọmọń atap Imọ, koro owo mmọ kiet ama anyam Enye ke mbak sidibe edip ye duop.

Edinyam Andinyaña

Nnyin imobiom Judas ikpe nte ada owo nnọ asua, nte ata idiọk owo kiet. Edi mme owo ke etatap Jesus mfin emi ke ata ńkpri ńkan ńkpọ. Ndusuk, akparawa eyefiak edem ọkpọń Jesus oto nsahi mme ufan esie ke ufọk-ńwed. Enye anyam Andinyaña esie ke ńkpọ emi minyeneye udori. Ikọ edisine-ńkpọ ererimbot ekeme ndinam owo efen ọkpọń Jesus. Se nte enye anyamde Ọbọń esie ke mmem urua! Iduhe owo eke ọsọńde odudu ke otu nnyin, edi ana nnyin ikpeme inyuń ibọń akam mbak nnyin ididuk ke idomo inyuń itap Abasi nnyin.

Udia Ọbọń

Ke utit usọrọ Nsaña-mbe, Jesus ama ọnọ mbet Esie usọrọ efen ndinin, oro edi Udia Ọbọń. Kpa nte mme Jew ekenimde Usọrọ Nsaña-mbe ebet akpa eridi Christ, ntre ńko ke anditiene-Christ enyene ndibet erifiak ndi Esie nte mmọ ebuana ke edinam emi. Nnyin inyene nditi mkpa Esie “tutu Enye edi” (1 Nwed Corinth 11:26).

Paul ọnọ nnyin mme akpan item ke abaña edinin Udia Ọbọń. Enye ọdọhọ nnyin ete yak owo kiet-kiet ọduńọre idemesie, idaha esie ke spirit ndikut nte ke imodot ndibuana ke okpokoro Ọbọń. Jesus ọkọdọhọ ke ini Enye obuńde uyo ọnọ mbet Esie ete, “Emi edi ikpọhidem Mi;” ńko ke ini Enye ọnọde mmọ kọp, Enye ete, “Emi edi Iyip Mi,” Ikpọhidem Esie ọmọń edikpa, Iyip Esie ọmọń ediduọhọ man efen mme idiọk-ńkpọ nnyin, mbemiso okoneyo efen edi; ndien ke udia mbubreyo emi, Enye ọkọnọ mbet Idemesie ke mbiet. Ke ini nnyin idide ke udia Ọbọń, nnyin inyene nditi ite ke uyo eke itade edi mbiet nnuaha ikpọhidem Christ, ńko mmọń mfri grape eke ińwọńde ada ọnọ Iyip Esie. Nte imekeme ndibuana ke ndisana ńkpọ oro ye idiọk-ńkpọ ke uwem nnyin? “Owo eke adiade onyuń ọńwọńde, ke enye midiońọke ikpọhidem, ke adia onyuń ọńwọń ubiom-ikpe odorọ idem esie” (1 Nwed Corinth 11:29). Nnyin ikpenyene ndidi ke iso Christ ke nsuhọre-idem inyuń ibeńe Enye ite ọtọńọ ntak ofuk nnyin ke Iyip Esie, ndusuk, nnyin ima inyene idiọk ekikere ibaña eyen ete nnyin, midighe, ima itre ndinam ńkpọ nnọ Abasi,

ndusuk, iseme ibañ mfina nnyin ke uwem. Nnyin ikpenyene nditōñ ntak ndemere mme akaña nnyin ye ediyak-idem nnyin; ndien edieke mfina odude ke ufot nnyin ye owo, ana nte ineñere mbemiso ibuana ke Udia Qbōñ.

Ke idide ye utō idaha oro, ye mbuotidem ke Jesus, nnyin iyebo uko ke spirit ito Abasi, obufa odudu ndinam utom, erikok-udōñ ikpohidem edieke idōñode; iyenyuñ idara ke oyohō ebuana ye ikot Abasi. Nnyin imadara ndinyene edisana ebuana emi misañake ñkpō ye ererimbot. Heaven ekpere, esit nnyin onyuñ ofiop ye idorenyin ke ediyarade idem Jesus nditañ mbon ima Esie ñka ke Udia Ndō Eyen-Erōñ. Enam emi “tutu enye edi.”

Ediyet Ukot

Ediwak idara owuk odudu ke ubet qnō anditiene-Christ emi onimde kpukpru mbet Abasi. Ke udia mbubreyo okurede, Jesus ama ada ukwōhore-idem qbōp ke isin Esie onyuñ qōñō ndiyet mbet Esie ukot. Ke Enye ama okokure, Enye qdōhō ete, “Edieke Ami ndien, emi ndide Qbōñ ye Andikpep ñkeyetde mbufo ukot, mbufo nde ekpeyet kiet eken ukot ... Edieke mbufo efiokde mme ñkpō emi, qfōfōn qnō mbufo ke mbufo enamde mmō” (John 13:14-17). Jesus ama qdōhō ñko ete “mbufo ema ema Mi, eyenim mbet Mi” (John 14:15), ke akpanikō emi onyuñ edi ewuhō. Ediwak mme okpono Abasi eyo emi inimke ite ke edinam emi odot, edi emi edi ewuhō Abasi, ndien “qfōfōn qnō mbufo ke mbufo enamde mmō.” Ndusuk owo enō mfaña ete ke ekedi ido ndiyet ukot ke ini oro koro mme owo ekesisine ikpa-ukot emi mifukke owo ukot, ñko ke obu ama esidu ke usuñ; edi utō ediyet oro ekpekenyene ndida itie ke ini edukde ufok, idighe ke ini ema ekedia udia mbubreyo ekure.

Isañake Ñkpō Ye Jesus

Peter ikekwe nte ke imodot nte Qbōñ esie eyetde ukot, edi ke enye okopde mme ikō emi, “Edieke mmenyetke fi afo usañake ñkpō ye Ami,” enye qōsōp qbōrō ete, Qbōñ, kuyet mi ukot ikpōñ, edi yet mi ubok ye ibuot korō do.” Peter ekekere ete ke imō imayak ofuri idem imō inō Abasi; ama enyene qkpōsōñ udōñ ye ifiop-esit qnō Christ, edi enye ikōfiokke mmem-idem esie. Ke okoneyo oro, akana enye akañ Qbōñ esie! “Mmōdo yak owo eke esede ete imō imōsōñō ida ekpeme mbak enye ediduo” (1 Ñwed Corinth 10:12). Peter ama etiñ uko-uko ete ekpedi nte kpukpru mbet eken edikañde Jesus ke imō iyenam akpanikō. Nso idi ntak, enye eyenyime ndikpa ke ntak Christ! Enye eketiñ ke esit akpanikō, edi ikekpeemeke inyuñ ibōñ akam, ndien idomo ama akan enye. Jesus ama qnō Peter ntot ete ke mbemiso eyo esiere enye eyekañ Qbōñ esie idighe ini kiet, edi utim ikata.

Ede Idap

Ke inem ebuana mmō ama ekebe, Jesus ada mbet Esie aka ke Iñwañ Gethsemane ndibōñ akam. Ekem Enye qdōhō owo itiaita ke otu mmō ete ebet ke qto kiet, onyuñ ada Peter, James ye John, mbon emi ekekperede Enye ekan, oduk aka ke esit iñwañ. Enye ama abak etiñ qnō mbet Esie ete ke okoneyo oro ke eyewot Ekpemerōñ mmō, ndien mmō eyesuana nte erōñ; Enye ekemen owut ete ke Imō iyekpa, koro qkōdōhōde ete ke iyesobo ye mmō ke Galilee ke Imō ima ikeset ke mkpa. Edi etie nte mmō ikōfiokke se eketiñde abaña.

Peter, James ye John ema enem esit ke ntōtūñ ebuana mmō ye Christ emi owo efen mikenyleneke. Mmō ema edu ye Enye ke Obot Edikpuhore-idem, enyuñ ekut ubōñ emi ekenode Enye ke iso mmō. Idahaemi anditap ekpere, ndien Jesus qdōhō mmō ete ekpeme ye Imō. Nte mmō ema ekpeme? Enye ama adaha qkpōñ mmō esisit ndibōñ akam, edi mmō ekede idap! Mmō emi ekedōhōde ete iyekpa ke ntak Jesus, akpan-akpan Peter, ama ede ke ini Qbōñ mmō okodude ke akwa nnan-enyin! Kere baña eñwan ke ukpōñ ye ke ekikere emi Jesus akasañade ebe ke okoneyo oro, edi mbet Esie ikotimke ifiok ibañ ndutuhō Esie.

Ndutuhō Ke Iñwañ

Iñwañ emi ekedi ebiet akwa eñwan qnō Christ; mi ke Uduot Abasi ke Idemesie emi okotode ke Heaven edi ndikpe ekōm-urua erifak owo, akañwana ye uduot-owo emi okodude Enye ke Idem, emi qkpōwōñorede qkpōñ ufen oro. Abasi qkōdōñ Eyen Esie edi ke mbiet owo, ediduoq Iyip Esie man enyaña nnyin, ndien ke ndinam utom Esie mi oyohō, Enye qkōbō ufen nte owo man qfiok nte oyode ye nnyin ke ini ukut nnyin. Edi Enye ama qbō ufen ke okoneyo oro okpon akan nte nnyin ikemedede ndifiok. Kere nte misinemke nnyin esit ke ini inamde idiok-ñkpō kiet! Christ enkyene ndikop utō unana inemesit oro ke abaña mme idiok-ñkpō ofuri ererimbot. Nnyin ima idot ndibō ufen ke ntak mme idiok-ñkpō nnyin edi Jesus ekpe ekōm-urua onyuñ qbō ufen ke ibuot nnyin.

Ke ini Christ qfiokde nte idiok-ñkpō ererimbot odobide, Enye oduok Idemesie ke isōñ onyuñ ofiori okot Ete. “Yak cup emi ebe qkpōñ Mi,” edi qōsōp adian ete, “Edi yak okudi nte Ami nnyimede, edi yak edi nte Afo onyimede.” Akana nte Enye qñwōñ kōp, akana nte enye qbō ufen mkpa ke krōs man anam uduak erinyaña osu. Ke okoneyo oro Enye ama ayak uduak Esie ofuri-ofuri qnō Abasi; mi ke Enye akakan ndik krōs emi Enye qkōfiokde ete ke ana Imō ke iso. Ke enye ama qkōbōñ akam Esie okure, Enye ama ekeme ndika ye uko ndisobo ye anditap. Ama ebemiso akan udi emi akanade edi udeme Esie. Edi Enye qkōbōñ akam ikpō!

Ekpeme Enyuñ Ebōñ Akam

Mbet emi ekeñwōñode ikpō ñkpō ke ekpri ini emi ekebede, emi ekekere ete ke kpukpru mmimō imenyime ndikpa ke ntak Esie, ema ekede idap! Ke ini Jesus ama qkōbōñ akam akpa ini onyuñ afiak edi edikut mmō nte edede idap, Enye ama qdōhō ete: “Nte mbufo ikemeke nditiene Mi ñkpeme ke hour kiet?” Nte ebeñe oro ama okpon akaha? Enye qkōñō mmō ntōt ndikpeme nnyuñ mbōñ akam, idighe ke ntak Esie ikpōñ, edi mbak mmō ediduk ke idomo. Nte afo ekere ete edieke mmō ekpekekpe eme enyuñ ebōñde akam ye Jesus, enyuñ eñwamde Enye ye mbuotidem mmō ndibiom mbiomo oro, ke mmō ekpekekpe ndisōñō nda ke idomo emi eketienede edem ke ndo-

ndo oro? Nte omokut se ndikpeme nnyuñ mbọñ akam ọwọrọde? Nnyin imoyom nte ikpanamde, edi ada se ikponde ikan udọñ ndinam utom nnọ Abasi. Nnyin inyene ndisin ifik. “Ukpọñ ọsọp ke akpanikọ, edi obukidem edi mmem-mmem.”

Mbet Christ ema ede ke ini mme asua Esie ekekperede. Nso ke mmọ enam mfin? Ndik anam nnyin nte ekese ke otu mmọ eke edọhọde ete idi mme anditiene Jesus edede ke ukpọñ ke ini idiọk-ñkpọ ọbuñọde oduk osobo ediwak ukpọñ adaña nte usen nsobo ekperede. Nkukure usuñ emi ikemede ndinyene odudu ndida ññwana ye idiọk-ñkpọ edi ndiyire ke akam. Nte nnyin ikemeke ndikpeme nnyuñ mbọñ akam ye Jesus ke “hour kiet?”

“O! afo emi asiamade onyuñ esemede,

onyuñ atuade ukemeke ndikpeme hour kiet?”

Usuñ ñkori ye edidiọñ idighe mmemem;

Odudu ndinam edisana utom odu ke ndinyene nneme ye Abasi.”

MME MBUME

1. Nso ikedi Usọrọ Nsaña-mbe? Didie ke Jesus akanam enye osu?
2. Mmọñ ke Jesus ọkọdọhọ mbet Esie eketim idem ebeñe usọrọ oro?
3. Mme anie ekedia Usọrọ Nsaña-mbe ye Enye?
4. Anie akatap Jesus, ke okuk ifañ?
5. Nte odot nnyin ndinim edinam ediyet ukot? Nso idi ntak?
6. Nte mbet Jesus ema edi uñwam enọ Enye ke iñwāñ? Nso ke mmọ ekenam?